

קראנו בשבילכם...

Dairy Herd Management

פרות "חמות" עלולות שלא לבייץ

D.H.M. VII/2000

בתצפית שנערכה בקיץ 1999 לצורך בחינת סינכרון ייחומים באוניברסיטת מישיגן ארה"ב נוכחו החוקרים בתופעה די שכיחה ברפתות בתקופת הקיץ. ביום קיץ עם חום של 35 מע"צ הזריעו כ-70 פרות בשתי חוות בהתאם לתכנית Ovsynch. מחקר קודם מצא, שב-85% עד 90% מן הפרות אכן יתקיים ביוץ במשטר זה.

לחווה א' לא היו מאווררים באזור שש שורות תאי-רביצה, בעוד בחווה ב' היו מאווררים באזור ארבע השורות שהיו שם. כאשר בדקו בעזרת אולטרא-סאונד בקשר לביוץ, מצאו שרק 55% מן הפרות בחווה א' בייצו, בעוד 95% מן הפרות בחווה ב' בייצו. לפרות א' לא היו הריונות מ-40 הזרעות, בעוד לפרות חווה ב' היתה התעברות של 25%.

מסקנות החוקרים: פרות שסובלות מעקת חום וזאת בתנאי זרימת אוויר מספקת עלולות לא להגיע לביוץ. בנוסף הנתונים דומזים, שפרות המבייצות וגם מתעברות יתכן שיתקשו לשמור על הריון במזג אוויר חם.

בין הרעיונות להקטנת עומס הקיץ על הפרות מביאה החוברת הנ"ל שתי הצעות (ראה תמונות): צינון הפרות עם יציאתן ממכון החליבה על ידי מקלחת שופעת. כך הן עשויות להגיע למקום רבצן בסככות – עם או בלי תאי-רביצה – כשהן במצב רטוב וקריר יחסית לחום היום. התמונה מראה מתקן פשוט עם שלושה

צמיגים עשויים ... תירס

D.H.M. IV/2001

במדור 'שווקים ותעשייה' מביאה חוברת אפריל ש"ז של הירחון האמריקאי הידיעה הבאה: בתצוגת המכונות השנתית של אירופה הכריזה חב' Goodyear על ייצורו של צמיג ראשון מסוגו בעולם, העשוי מתערובת על בסיס תירס.

לצורך ייצור הצמיג GT3 משתמשת היצרנית בחומר מילוי בשם BioTRED המבוסס על עמילן. חומר זה מחליף באופן חלקי את הפחמן השחור (carbon) והצורן הדורפחמני (silica) המשמשים בדרך כלל בייצור צמיגים. המהנדס המתכנן, בשם פילומנו קורוואש, טוען ליתרונות הבאים של הצמיג החדש:

- * פחות חיכוך בעת נסיעה (rolling resistance) וכתוצאה מכך פחות צריכת דלק.
- * הקטנת הרעש בנסיעה.
- * פחות דליפת פחמן דורחמצני.
- * פחות צריכת אנרגיה בתהליך הייצור.

שלא כמו הצמיגים עד כה, ה-BioTRED משתמש בתרכובות הניתנות למיחזור. העמילן המשמש בצמיגים עשוי מתירס בתהליך דומה לזה שמשמש במוצרים מזון. לאחר מכן, שני שלבים נוספים הופכים אותו לטיפות זעירות של עמילן ואחרי זה הופכים לחומר מילוי המשמש בתעשיית הצמיגים. חב' גודייר תתחיל לשווק הצמיגים מסוג GT3 האמורים באירופה ומתכננת לשווק אותם גם באזורים אחרים.

בעיות של פוריות קיץ

D.H.M. IX/2000

תופעה ידועה היא לרב הרפתנים, שפוריות פרותיהם יורדת בחודשי הקיץ החמים. יש מי שחושב לפתור את הבעיה על ידי הכנסת פר הרבעה צעיר אל בין הפרות בתקופה שזה יגלה יותר ייחומים ובזמן ירביע את המתייחמות אפילו במשך שעות ספורות בלבד. אולם, כלל לא בטוח שזה יעזור במידה המצופה, שלא להזכיר כלל את מידת הסיכון של הימצאות פר

ראשי מקלחת, אשר מופעלים כל פעם וכל זמן יציאתה של דבוקת חולבות.

רעיון נוסף ידוע גם אצלנו אך לא מיושם בכל מקום, הוא הצבת שוקת מיישתיה ביציאה מן המכון. ברפתות גדולות ממליצים להציב שוקת בדרך חזרה מן המכון לרפתות במרחקים של כל 20 - 25 מ'. ביחד עם המקלחת הפרות תגענה לסככה והן מוכנות לגשת מיד לאבוסים - האכילה תנאי לייצור חלב.

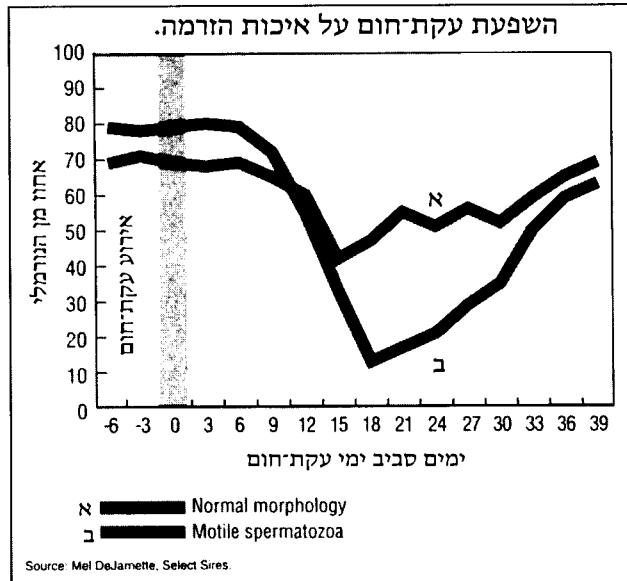

ככל שמתקני הצינון ברפתות משתכללים ונעשים מתוחכמים יותר, גם ההפעלה והבקרה נעשית יותר אוטומטית. אחד הפתרונות לייעול מתקני הצינון ברפתות ובקרת פעולתם הוא התרמוסטט, מדיחום מפקח. רצוי שאותם בקריחום יורכבו כמה שיותר קרוב לגובה הפרות ובתוך הסככה פנימה שם מקום הימצאן של הפרות - ולא בגובה ניכר מעליהן או אפילו בצידי הסככה. כמו כן, אין להרכיב את בקריחום על לוחות מתכת, שמא אלה יעבירו חום וכך יסלפו את קריאת הבקרים הללו. ועוד - חשוב לכייל את המכשירים על בסיס חודשי.

1. בעיות של פוריות קיץ בדרך כלל מקורן בפוריות פרות מופחתת. חום סביבתי גבוה מעלה את הטמפרטורה בתוך הרחם, מצב המשפיע באופן שלילי על יכולת הפרה לשמור על הריונה. בנוסף, איכות הביצית המבווייצת עלולה להיות ירודה בגלל עקת-חום בתקופה של 60 יום לפני ההפריה - בהרבעה או בהזרעה.

2. גם פרים סובלים מעקת-חום. התרשים כאן מראה איך זרמת פר הושפעה אחרי יומיים של עקת-חום כבדה. הרמה הנמוכה ביותר של איכות זרמה נצפתה 18 יום אחרי התקופה של עקת-חום; לרמות נורמליות

האיכות חזרה רק 35 עד 40 יום אחרי המקרה של עקת-חום. בסך הכל, ייצור הזרמה זקוק ל-63 ימים מן ההתחלה ועד השלמתה. ייצור נחות של זרמה, ביחד עם ירידת הדחף המיני בגלל תנאי החום מחבל בסיכויו להשיג הפריית פרות באמצעות הרבעה טבעית בימי הקיץ.

חופשי בין פרות אותן יש לקחת לחליבה ובחזרה, ושלעתים גם אין להימנע מן הכניסה של הרפתן לתוך אותה חצר פרות. מומחה לרבייה מטעם אחד ממכוני ההזרעה הגדולים בארה"ב (Select Sires) מונה שתי סיבות למה השימוש בהרבעה טבעית לא יפתור את בעיות הפוריות בתנאים של חום ולחות:

בשרות חב' **SCR**

שנה טובה ומבורכת

חיימסון עוודי

שרות בכל אזור המרכז ודרום הארץ לציוד

SCR - 1

ALFA-LAVAL

מושב כפר ורבורג, 08-8581914, פלאפון: 050-212129, פקס: 08-8503047